

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.274/2024/5.

Felperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal (cím1)

Felperes képviselője: Hemrichné dr. Bagyinka Éva Györgyi kamarai jogtanácsos és dr. Varga-Somogyi Edina kamarai jogtanácsos

Alperes: alperes1 (cím3)

Alperes képviselője: Dr. Szarka Norbert Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Szarka Norbert ügyvéd)

A per tárgya: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása

Elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

Fellebbezéssel támadott határozat száma: 33.G.42.683/2022/39. számú ítélet

Fellebbezést benyújtó fél: alperes

R é s z í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét mint részítéletet megváltoztatja; a felperes elsődleges keresetét elutasítja, az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes perköltsége megfizetésére, valamint az eljárási illeték befizetésére vonatkozó rendelkezését mellőzi.

A részítélettel elutasított kereset vonatkozásában a felperes másodfokú kamarai jogtanácsosi munkadíjból eredő részperköltségét 90.000 (Kilencvenezer) forintban, az alperes másodfokú ügyvédi munkadíjból álló részperköltségét 349.250 (Háromszáznegyvenkilencezer-kétszázötven) forintban állapítja meg; a másodfokú eljárásban felmerült, feljegyzendő fellebbezési illeték 48.000 (Negyvennyolcezer) forint.

E részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a 39. sorszámú ítéletével megállapította, hogy alperes mint a cégl (a továbbiakban: adós) volt ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 14.940.490 forint összegben meghiúsulhat. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 60.000 forint kamarai jogtanácsosi munkadíjból álló perköltséget. A feljegyzett eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy az alperes az ítélet jogerőre emelkedését követő hatvanadik napig fizessen be a Nemzeti Adó- és Vámhivatal eljárási illetékbevételei számlájára 36.000 forint eljárási illetéket.

[2] Az ítélet indokolásában ismertetett tényállás szerint az alperes 2018. június 6. napjától a felszámolás kezdetéig az adós gazdasági társaság önálló képviseleti joggal rendelkező egyedüli ügyvezetője volt. Az adós elleni felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelmet 2020. november 26. napján nyújtották be a Fővárosi Törvényszékre, mely bíróság a 2021. április 19. napján kelt, 8.Fpk.ügyszám1. számú végzésével megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte felszámolását. A felszámolási eljárás kezdő időpontja 2021. április 19. napja. A felperes a felszámolási eljárásban 13.160.542 forint összegű hitelezői igényt jelentett be, melyet a felszámoló visszaigazolt. A felperes nyilvántartott hitelezői igénye a felszámolási eljárás zárómérlegének elkészítésekor 13.055.542 forint volt, az összhitelezői igények összege 14.940.490 forint. A Fővárosi Törvényszék a 11.Fpk.ügyszám2 számú végzésével az adóst jogutód nélkül megszüntette, indokolása szerint az adósnek a felszámolás során 255.000 forint bevétele keletkezett, melyből a felszámoló megfizetett a felperes részére 105.000 forint hitelezői igényt. A végzés rögzítette, hogy a felszámoló zárójelentése szerint az alperes nem tett maradéktalanul eleget a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. §-ában foglalt kötelezettségeinek. Az adós vezető tisztségviselője a kapcsolatot felvette a felszámolóval, a társaság hiányos iratanyagát és tevékenység zárómérlegét, valamint a céltartalékot 150.000 forint összegben és az eljárási költségeket 105.000 forint összegben átadta, a tevékenységet záró mérleget azonban nem tette közzé, így az nem fogadható el hitelesnek. Az adós felszámolását megelőző három évben az adós vezető tisztségviselőjeként nem tett maradéktalanul eleget az éves beszámoló jogszabályban meghatározott letétbehelyezési kötelezettségének sem.

[3] Az elsőfokú bíróság ismertette, hogy az adós a 2013. évi beszámoló szerint 545.000 forint forgóeszközzel szemben 4.836.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel, míg 2014. évben 2.513.000 forint forgóeszközzel szemben 12.156.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel, 2015. évben 6.390.000 forint forgóeszközzel szemben 16.284.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel bírt. Az adós cég a 2016. évi beszámolója alapján 20.593.000 forint forgóeszközzel és 35.671.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel, 2017. évben 27.464.000 forint forgóeszközzel és 121.198.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel, 2018. évben 23.405.000 forint forgóeszközzel és 56.301.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel rendelkezett. A 2013-2018. évekről éves beszámolót nem tett közzé és nem helyezett letétbe, egy kivétellel, amit hosszú késedelemmel teljesített. A 2019. évtől már nem tett közzé egyszerűsített éves beszámolót. A társaság 2013. december 31. napjától fizetéseképtelenséggel

fenyegető helyzetben volt, amiről az alperesnek mint volt ügyvezetőnek az ügyvezetővé válásának napjától, 2018. június 6. napjától tudomással kellett rendelkeznie.

[4] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2018. november 20. napján a társasággal szemben végrehajtási eljárás megindítását kezdeményezte, amit a felszámolás elrendelése miatt szüntettek meg. Az adós cég likviditása a későbbiek során sem állt helyre, ezért a Fővárosi Törvényszék a 2021. február 3. napján kelt, 8.Fpk.űgyszám1. számú végzésével elrendelte a társaság felszámolását, így ettől a naptól kezdve a társaság fizetéseképtelennek minősül. A fizetéseképtelenséget megállapító végzésben rögzítették, hogy a végrehajtási eljárás eredménytelenül zárult, az adós társaság bankszámlái fedezetlenek voltak, bejelentett székhelyén a társaság vagyona nem volt fellelhető.

[5] Az adóhatósági nyilvántartások bizonyítják, hogy az adós utoljára 2020. III. negyedévre nyújtott be áfabevallást, valamint 2019. januárig adott be egyéb bevallásokat. Az adóhatóság több alkalommal hiánypótlásra szólította fel az adóst az alperes ügyvezetési időszakában, de az a bevallási kötelezettségét nem teljesítette, ami miatt mulasztási bírsággal sújtották. Az alperes a hiányzó bevallásokat nem pótolta, így ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, amivel a rövid lejáratú kötelezettségeit tovább növelte. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes igazgatósága jogkövetési vizsgálatot folytatott le a 2015. január 1. – 2019. december 31. közötti időszakra az egyes adókötelezettségek teljesítésére vonatkozóan. A revízió tájékoztatta a társaságot az eljárásról és felszólította az említett időszakra vonatkozó adatok felülvizsgálatára. Megállapította, hogy az adóhatóság már több alkalommal is felhívta az adózó figyelmét a súlyos hiányosságokra, annak jogkövetkezményeire, de az ennek ellenére nem tett eleget a jogszabályban írt kötelezettségeinek. Az adós társaságnak 2019. december 23. napjától adótartozása állt fenn.

[6] A 2017. január 1. – 2021. május 30. közötti időszakra szintén jogkövetési vizsgálatot folytatott le a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékes igazgatósága az adósnál. Ennek kapcsán nyilatkozattételre hívta fel többek között az alperest, aki a felhívást átvette, azonban nyilatkozatot az ellenőrzés lezárásáig nem tett. A 2021. december 26. napján kelt nyilatkozatában előadta, hogy a társaság likviditási gondjai 2017 júliusától kezdődtek. A beadni elmulasztott beszámolókkal kapcsolatban előadta, hogy tudomása szerint azokat benyújtották, de ennek igazolására bizonyítékot nem csatolt. Az adós felszámolási eljárásában 2021. május 4. napján az adóhatóság 12.577.542 forint hitelezői igényt jelentett be, amit a felszámoló határidőn belül benyújtottként visszaigazolt; ezen összeg – módosítás alapján – 13.160.542 forintra növekedett, amit a felszámoló szintén visszaigazolt. A felszámoló 2021. július 7. napján zárójelentésében a felszámolási eljárás egyszerűsített módon történő befejezését és a társaság megszűntetését kérte. Rögzítette, hogy az alperes mint a társaság volt ügyvezetője nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdésében előírt kötelezettségeinek, nem adta át a felszámoló részére az adós tevékenységet zárómérlegét, vagyonát és iratanyagát, ami miatt a felszámolási eljárás rendes szabályok szerinti lebonyolítása nem lehetséges. A felszámolási eljárásban bejelentett és meg nem térült hitelezői igények összege 14.940.490 forint volt. A felszámolóbiztosnak nem volt lehetősége arra, hogy az adós társaság esetleges követeléseit behajtsa, illetve a társaság pénzeszközét vagy tárgyi eszközeit felmérje. A hitelező követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése a felszámolási eljárásban megghiúsult.

[7] A felperes 2022. december 13. napján terjesztette elő keresetét, amelyben [a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján] elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint az adós volt vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el vezetői

feladatait, és ezáltal 14.940.490 forint tekintetében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése megíúsulhat.

[8] Másodlagosan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal 50.816.000 forint összegben csökkentette a társaság vagyonát. Kérte emellett az alperes vagyoni biztosíték nyújtására kötelezését 13.055.542 forint összeg erejéig a Cstv. 33/A. § (9) bekezdése alapján.

[9] Harmadlagosan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes felelősségét amiatt, hogy 15.679.000 forinttal csökkentette a társaság vagyonát, mivel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el.

[10] Az elsődleges keresete körében hivatkozott arra, hogy az adós 2013. december 31. napjától kezdve fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, melyről az ügyvezetőnek is tudomással kellett bírnia. A rövid lejáratú kötelezettségek az adós megalakulásától kezdve meghaladták a forgóeszközök értékét. A 2013-2018. évre vonatkozó beszámolók adatai szerint a társaság likviditása folyamatosan romlott, a 2013. évi beszámoló szerint az adós 545.000 forint értékű forgóeszkővel rendelkezett, amelyből 205.000 forint pénzeszköz volt, szemben a 4.836.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet szempontjából az alperes által hivatkozott árbevétel, adózott eredmény, eszközök értéke nem releváns. Nem utal stabil tőkehelyzetre az sem, hogy a társaság tőkéje 2017. évben felére csökkent, 2018. évben pedig negatív volt. A társaság 2018. éves mérlege szerint a saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent, azonban az alperes nem tette meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:189. §-ban foglalt szükséges intézkedéseket. Az adós 2019. évtől bevételszerző tevékenységet nem végzett, ennek ellenére az alperes nem kezdeményezte az adós felszámolását, hanem a kötelezettségeket tovább növelte, végül a társaság vagyonával nem számolt el. Az adós utoljára a 2020. III. negyedévre vonatkozó általános forgalmi adóbevallási kötelezettségének tett eleget. Az alperes a hiányzó bevallásokat nem pótolta, amivel az alperes az adós rövid lejáratú kötelezettségeit tovább növelte. Megállapítható, hogy az alperes az ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el. A társaságnak 2019. december 23. napjától adótartozása volt. Az önrevízió által bevallott adótartozását a társaság megfizetni nem tudta és erről a volt ügyvezetőnek is tudomással kellett rendelkeznie. A felperes állítása szerint az alperes nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtette a társaságot, nem tett eleget bevallási-, adófizetési- és beszámolóközzétételi kötelezettségének, továbbá a társaság felszámolásának elrendelését követően nem teljesítette az irat- és vagyonátadási, valamint tájékoztatási kötelezettségét sem, ezzel a hitelezők 14.940.490 forint követelésének kielégítése megíúsulhat, hiszen a felszámolóbiztosnak nem volt arra lehetősége, hogy a társaság esetleges követeléseit behajtsa, valamint a társaság pénzeszközét és tárgyi eszközeit felmérje. Az alperes felróható magatartásával mind a hitelezőket, mind a felszámolót elzárta attól, hogy az adós cég valós pénzügyi helyzetéről tájékozódni tudjanak. Álláspontja szerint az alperes a hitelezők érdekét sértette továbbá azzal, hogy adós társaság által foglalkoztatott munkavállalók után az adó- és járulékfizetési kötelezettségét jóval az esedékességet követően vallotta be, valamint az önrevízióval helyesbített járulékbavallásai alapján keletkezett adókötelezettségét nem fizette meg. A társaság az adókötelezettség utólagos bavallásával az adóhatóságot elzárta attól, hogy a társaság elleni végrehajtást már jóval előbb megindítsa. Ha az alperes korábban tett volna eleget bavallási kötelezettségének, a felperes egy jóval kisebb tartozás után tudta volna kezdeményezni a felszámolási eljárás megindítását. Az alperes felelősségét megalapozza,

hogy 2018. június 4. napjától az adóhatósági ellenőrzésig az adós utolsó vezető tisztségviselőjeként feladata lett volna pótolni az elmaradt bevallásokat.

[11] Másodlagosan – vagylagosan – előterjesztett keresete vonatkozásában a felperes 50.816.000 forint vagyonsökkenésre hivatkozott. Az adós utolsó közzétett beszámolója szerint ugyanis 2018. december 31. napján 50.966.000 forint összegű vagyon volt kimutatható a társaságnál, mellyel az alperes nem számolt el a felszámoló felé. A felperes ebből az összegből levonta az átadott 150.000 forint pénzeszközt. Előadta, hogy a záróbeszámoló nem tekinthető hiteles dokumentumnak, mivel annak közzétételéről az alperes nem gondoskodott. Annak tartalma szerint ugyanakkor megállapítható, hogy az alperes nem számolt el a kimutatott 15.679.000 forint befektetett pénzügyi eszközzel, valamint 150.000 forint pénzeszközzel a felszámoló felé. Hangsúlyozta, hogy nem csak a befektetett pénzügyi eszközként nyilvántartott vagyon átadásának hiányára, hanem a 2018. évi beszámolóban feltüntetett összes eszközzel (immateriális javak, tárgyi eszközök, készlet, követelés és pénzeszköz) kapcsolatos mulasztásra is hivatkozik. Az alperes az adós 2018. évi beszámolóját jelentős késedelemmel tette közzé, továbbá nem tett eleget a 2019. és 2020. évi beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének, valamint irat- és vagyonátadási és tájékoztatási kötelezettségének. A záróbeszámolót az alperes meghatalmazottja csak 2021. augusztus 17. napján – a 2021. május 19. napi törvényi határidőt követően – adta át a felszámolónak. Ezzel megvalósultak a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt feltételek. Kiemelte: a felszámoló a zárójelentésének 2.16 pontjában rögzítette, hogy az alperes a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségeit nem teljeskörűen teljesítette, ezért az alperessel szemben bírság kiszabását kérte. Az a tény, hogy az alperes a 2019., 2020. évi és 2021. törtévi beszámolókat a felszámolónak átadta, nem mentesíti a mulasztás következményei alól, mivel a közzétételi kötelezettséget a jogszabály nem a felszámoló részére írja elő. Az alperes képviseleti jogosultsága csak 2023. január 28. napján szűnt meg, így az alperes nem volt elzárva a kötelezettségei teljesítésétől. Közzététel hiányában a beszámolóban szereplő adatok nem hitelesek és a közzététel elmaradása okából a beszámolók nem lehettek alkalmasak arra, hogy a hitelezőket időben tájékoztassák a társaság vagyoni helyzetéről. A 2017. január 1. és 2021. május 30. közötti időszakra vonatkozó ellenőrzés során nem adták át az adózó iratanyagát. Rámutatott: a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében az alperesi mulasztás és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggést is valószínűsítettnek kell tekinteni. Az ok-okozati összefüggés bizonyítása főszabályként a felperes érdekkörébe tartozik, azonban ezt csak az adós iratanyagával tudná bizonyítani. Az iratok hiánya miatt az ok-okozati összefüggés valószínűsítése a felperes részéről nem lehetséges, azonban az alperestől elvárható a felperes által állított tények fenn nem állásának bizonyítása.

[12] Harmadlagos, vagylagos keresete indokaként azt adta elő, hogy az alperes elkészítette és a felszámolónak átadta a közzé nem tett 2021. évi záróbeszámolóját, amely szerint a felszámolás kezdő napja előtti napon a társaság vagyonaként az alperes 15.679.000 forint befektetett pénzügyi eszközt mutatott ki. A felszámolóbiztos a büntetőeljárásban tanúként előadta: ahhoz, hogy megbízható képet lehessen alkotni a társaság gazdálkodásáról, a 2016-2018. évben keletkezett iratokra lett volna szükség, de azokat nem kapta meg. A záróbeszámolóban kimutatott befektetett pénzügyi eszköz a felszámolás alatt álló társaság saját érdekeltségű cégeinek üzletrésze, mely cégek felszámolás vagy végelszámolás alatt álltak, így az üzletrészek értéktelenek. A felperes a cégjegyzék adataiból megállapította, hogy 2018. évben még 27 leányvállalata volt a társaságnak, amelyekben az adós tagsági viszonya 2018. és 2019. években megszűnt. Ezen cégek végelszámolással szűntek meg, és egyedüli tulajdonosuk az adós volt. Kifejtette: a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti bizonyítási teher átfordult, így az alperesnek kell bizonyítania, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit figyelembe vette, míg a felperesnek kell bizonyítania azt, hogy a

hitelezőket sértő magatartás és a vagyonsökkenés között ok-okozati összefüggés áll fenn, azonban e vonatkozásban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzet áll fenn, mivel a tényállítás bizonyítása a felperes számára nem lehetséges, de az ellenérdekű alperestől elvárható az állított tények fenn nem állásának bizonyítása.

[13] Kiemelte: a társaság hat esetben eladta üzletrészét a leányvállalatában, amely szerződések alapján hatszor 3.000.000 forint vételárat kapott készpénzben a szerződések szerint, amit az eladó képviselőjében az alperes elismert. A társaság tehát 2019 januárjában összesen 18.000.000 forint készpénz bevételre tett szert, hat leányvállalata értékesítésével, amely összeget nem adta át a felszámolóbiztosnak. Az alperes a 2018. évben kimutatott eszközöket nem a hitelezők érdekében használta fel, a vagyonnal nem számolt el, így a vagyonsökkenés ténye a 2021. évi mérlegadatokról tükrében megállapítható.

[14] Az alperes ellenkérelmében a felperes valamennyi keresetének elutasítását kérte.

[15] Álláspontja szerint a felperes által állított fizetéseképtelenségi helyzet bekövetkezésének időpontja nem valós.

[16] Védekezésül előadta, hogy a társaság a megalakulásának évében 6.890.000 forint árbevételt és 165.000 forint adózott eredményt ért el, a saját tőkéje pedig 665.000 forinttal növekedett. Az adós az ezt követő években is folyamatosan emelkedő árbevételt, növekvő adózott eredményt ért el és a saját tőkéje meghaladta a törvényi jegyzett tőke minimális összegét.

[17] Vitatta, hogy a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet 2013. december 31. napjától folyamatosan és megszakítás nélkül fennállt. Kiemelte: a társaság több éven keresztül nyereségesen működött, alaptőke emelést is végrehajtott, továbbá rendelkezett lekötött tartalékkal a saját tőke elemeként. Hivatkozott arra, a felperes által alkalmazott likviditási mutató téves jogi következtetésekre vezet a jelen helyzetben. A társaság könyvelése hibákat tartalmazhat, a likviditási mutató nem bizonyítja a folyamatosan fennálló fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet, mivel egy adott fordulónapra készült, továbbá az adós tevékenysége többnyire a nyári időszakokra esett, így szezonálisan is változó volt. Torzította a likviditási mutatót az is, hogy az alapítói kölcsönt is rövid lejáratú kölcsönként tartották nyilván. igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszaktól igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszaktól az alperes által csatolt, 2022. október 19. napján készült szakvéleményében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját 2016. december 31. napjában határozta meg. Álláspontja szerint még ez az időpont is téves, mivel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet sokkal később következett be. Az utolsó befizetés ugyanis 2018. március 1. napján érkezett az adóhatóság számlájára, továbbá a végrehajtást 2019. január 23. napjával rendelték el. Hangsúlyozta, hogy az alperes a Cstv. 31. §-ában foglalt valamennyi kötelezettségének eleget tett: 2021. április 9. napján meghatalmazta a cég2.-t, hogy képviselje őt a felszámolási eljárásban. A meghatalmazott társaság törvényes képviselője, törvényes képviselő 2021. augusztus 17. napján a felszámoló szervezet részére átadta a társaság iratanyagát, mely iratok között megtalálható volt az adós tevékenységet lezáró mérlege, továbbá a 2019. és 2020. évi beszámolók és a záró adóbevallás is. Átadta a Cstv. 26. §-a szerinti 150.000 forint összegű céltartalékot. Ezeket az iratokat és a céltartalékot, valamint a felszámolási eljárás kezdeményezésének költségét a felszámoló iratjegyzékkel igazolhatóan átvette, amennyiben a megbízottja nem járt el kellő körültekintéssel, azért az alperest felelősség nem terhelheti. Kiemelte: a törvényszék nem szabott ki pénzbírságot, mert elfogadta az alperes nyilatkozatait, hogy eleget tett a Cstv. 33. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek. Tekintettel arra, hogy a felszámolás kezdő időpontjától a felszámoló

képviseli a társaságot, a tevékenység zárómérleg közzétételére az alperesnek nem volt jogosultsága, hiszen a cégkapu hozzáférése is megszűnt a felszámolás elrendelésével. Ezt támasztja alá a felszámolóbiztos tanúvallomása, melyet a büntetőeljárásban tett. A felperes által hivatkozott elektronikus hozzáférés nem egyezik meg a beszámoló közzétételéhez szükséges cégkapu szolgáltatással. Arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében rögzített feltételek fennállnak, állította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtett a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. Utalt arra, hogy maga a felperes állította a keresete 7. oldal 2. bekezdésében, hogy „2019. január 1-től már érdemi forgalmat nem bonyolított a társaság”. Álláspontja szerint ebben az esetben indokolatlan üzleti kockázatot sem vállalhatott. Álláspontja szerint az alperes minden tőle telhetőt megtett a felszámolási helyzet elkerülése érdekében. A társaság alkalmazottainak felmondott, költségeit csökkentette, működését észszerű módon befejezte. Követeléseinek behajtására felkérte a cég3 követeléskezelő társaságot. A felperes felszámolási eljárásba bejelentett hitelezői igénye úgy keletkezett, hogy az alperes teljesítette a korábbi ügyvezető által nem, vagy hiányosan benyújtott bevallásokat, önrevíziót nyújtott be. A tartozás nem az ő ügyvezetői időszakára esett az esedékesség időpontja tekintetében. Állította, hogy a felperes nincs bizonyítási szükséghelyzetben, hiszen mint adóhatóság a felszámolási záró adóellenőrzés során jogszerűen hozzáférhetett a társaság irataihoz. Hangsúlyozta: a felperes nem olyan okokat jelölt meg a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulása vonatkozásában, melyeket a vagyonsökkenéstől elkülönülő, más oknak lehet tekinteni. Az iratok átadásának hiánya nem olyan magatartás, amely okozati összefüggésbe hozható a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásával. Valótlannak nevezte azt a felperesi állítást, hogy 2019. évtől nőtt az adós társaság kötelezettségállománya, az ugyanis 121.198.000 forintról 23.346.000 forintra csökkent. Kifejtette: a felperes által meghatározott fizetéseképtelenséggel fenyegető időpontban az alperes még nem volt ügyvezető, csak 2018. június 4. napjától minősül vezető tisztségviselőnek. Az adótartozás jelentős részét a társaság által benyújtott önellenőrzés alapján állapították meg. Az adó- és a járuléktartozás esedékessége a 2018. június 4. napját megelőző időszakra esik, amikor ügyvezetől volt a társaság ügyvezetője, ezért ezekért a magatartásokért az alperes nem felel. Az alperes a társaság vagyonával elszámolt a felszámoló felé, aki erről téves kijelentést tett a felszámolási eljárásban.

[18] A másodlagos kereseti kérelem körében kiemelte, hogy ezt a felperes a 2018. évi mérleg adataira alapozta. Jelen esetben rendelkezésre állnak az adós 2019., 2020. és a 2021. évi beszámoló, melynek közzétételét a felszámoló mulasztotta el. Hivatkozott arra, hogy az éves beszámoló hitelessége nem a közzététellel válik hatályossá, hanem annak taggyűlési elfogadásával. A tevékenységzáró mérleg szerint az adósnak már nem volt 50.966.000 forint összegű vagyona a felszámolás kezdő időpontjában, ezért nem történt 50.816.000 forint vagyonsökkenés a társaságnál. Az igazságügyi könyvszakértő a jelentésében 2021. április 18-i időpontra vonatkozóan 23.314.000 forint összegben határozta meg a rövid lejáratú kötelezettségek összegét. Az adós vagyonának jelentős része az általa alapított leányvállalatokban meglévő üzletrész volt. Ezekről az adós társaság által alapított leánycégekről a felperes maga is tudomással rendelkezett, mert a kereseti kérelméhez csatolt adóellenőrzési jegyzőkönyvben utalt a „cég1” 27 cégére. A revíziós jegyzőkönyv rögzítette azt is, hogy az adós társaság 2018. évi mérlegfőösszegének csökkenése azért következett be, mert a leánycégek közül több végelszámolás útján megszűnt, így arra értékvesztést számoltak

el. Ugyanezen adóellenőrzési jegyzőkönyv tartalmazza azt is: az adóhatóság pontosan feltérképezte, hogy az adósnak a tevékenységet lezáró mérlegben milyen vagyona volt. Az adóhatósági jegyzőkönyv önmagában cáfolja azt, hogy az alperes nem számolt el a felszámoló felé az adós vagyonával, és az ismeretlen volt a felszámoló és a felperes számára is. Valójában a felszámoló – gondatlan eljárása okán – a „cég1” cégeiben lévő üzletrészekkel mint vagyoni értékű jogokkal nem foglalkozott, és ezen leánycégek kapcsán vagyoni intézkedéseket nem tett.

[19] A harmadlagos kereseti kérelem előterjesztése körében az alperes állította, hogy nem okozott vagyoni hátrányt. Kétségbe vonta a felperes bizonyítási szükséghelyzetre való hivatkozását, mivel a nyilvános cégadatok alapján, illetve cégbírósági iratbetekintéssel minden szükséges bizonyítékot be lehet szerezni, és a felperes nem igazolta a Pp. 265. § (2) bekezdése szerint, hogy a bizonyítékok megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette. Kiemelte: a felperes egyik releváns tény vonatkozásában sem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Aláhúzta: az alperes ezzel szemben bizonyította igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszakértő igazságügyi szakértő 2022. október 19. napján készült szakvéleményével, hogy a társaság 2017. december 31. napján fennálló 121.198.000 forint rövid lejáratú kötelezettsége 2019. december 31. napjára lecsökkent 23.346.000 forintra, majd ezt követően a kötelezettségek nem nőttek tovább, s a felszámolás kezdő időpontjára 14.940.409 forintra mérséklődtek. Ebből következően az alperes a bevételeit és a vagyonát a rövid lejáratú kötelezettségek csökkentésére fordította. tanú1 felszámolóbiztos tanúvallomásában előadta, hogy a tevékenységet lezáró mérleg adatai szerint 16.000.000 forint értékű befektetett pénzügyi eszközt mutattak ki, de ezek saját érdekeltségű cégeknek a tulajdonrészei, amik felszámolás vagy végelszámolás alatt álltak, ezért azokból megtérülés nem várható, mivel ezen üzletrészek értéktelenek. Kijelentette a felszámoló, hogy a tevékenységet lezáró mérleget átadták részére, azonban annak közzététele elmaradt, ezért nem fogadható el hitelesnek. A harmadlagos kereset szerint a társaság cégei kivétel nélkül 2016. december és 2017. március között alakultak, amikor a társaság ügyvezetését ügyvezető1 látta el, az alperes viszont csak 2018. március 4. napjától ügyvezetője a társaságnak, így ezen korábbi időszakban történetekért nem tehető felelőssé. A felperes 1/F/7. szám alatt csatolt melléklete, az általános egyenlegelszámoló lista szerint a társaságnak 2019. december 20. napján 381.949 forint túlfizetése volt az adóhatóság felé.

[20] A felperes jogi érvelését is támadta. Védekezése szerint az alperes igazságügyi szakvéleménnyel cáfolta a felperes által állított, 2013. december 31. napjában megjelölt fizetéseképtelenséggel fenyegető időpontot. Álláspontja szerint nem állnak fenn a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben előírt törvényi feltételek együttesen, így az alperes felelőssége nem állapítható meg. A felperes nem tudta határozottan megjelölni azt az alperesi magatartást sem, ami miatt az adós vagyona csökkent, vagy ami miatt a hitelezői igény kielégítése megghiúsult. A felperes a harmadlagos kereset vonatkozásában sem tett egyértelmű tény- és jogállítást. A társaság 2013. december 31. napján nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, de ezen időpont nem is releváns, mivel az alperes 2018. június 6. napjától volt ügyvezetője a társaságnak. A 2016. december 31-i éves beszámoló szerint a társaság 2016. évben 5.473.000 forint adózott eredményt ért el, míg árbevétele megduplázódott, saját tőkéje pedig 9.392.000 forint volt. Vitatta, hogy a társaság vagyoni helyzetét az átadott iratok alapján a felszámolóbiztos nem tudta feltérképezni, ennek ellentmond a büntetőeljárásban tett nyilatkozata. Aláhúzta: ha a leánycégeknek a végelszámolási eljárásban bármilyen megtérülése keletkezett volna, akkor azok végelszámolója a felszámolás kezdő időpontját követően az üzletrész tulajdonosának, illetve annak felszámolójának teljesítettek volna és

nem a volt ügyvezetőnek. A felszámolóbiztos a felszámolás alatt lévő társaság tulajdonában lévő üzletrészek alapján a tagsági jogokat minden külön jogi aktus nélkül gyakorolhatja a törvény erejénél fogva, nincs szükség ezzel kapcsolatosan semmilyen „átadásra” a volt ügyvezető részéről. A leánycégek üzletrészenek az értékesítése racionális gazdasági döntés volt, ami a tulajdonos társaság hitelezőinek érdekeit szolgálta. Sérelmezte, hogy a felperes a vagyonsökkenés pontos összegét sem jelölte meg. A felperes által hivatkozott 18.000.000 forint értékű üzletrészek adásvétele a felperes szerint 2019. januárban történt, azonban ekkor még nem állt felszámolás alatt a társaság, így az alperest elszámolási kötelezettség nem terhelte. Ekkor fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet sem állt fenn, hiszen 2019. december 20. napján még 381.949 forint adótúlfizetése volt a társaságnak.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak találta.

[22] A döntése jogi indokolása keretében kifejtett álláspontja szerint nem volt szükség a bizonyítási szükséghelyzet szabályainak alkalmazására, enélkül is bizonyította a felperes az ő érdekkörébe eső releváns tényeket, míg az alperes bizonyítási kötelezettségének elmaradása az alperes terhére esett.

[23] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének idézése mellett leszögezte: a felperes mint hitelező jogosult volt a per megindítására, bizonyította, hogy az alperes az adós vezetője volt a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben. Aláhúzta továbbá, hogy a felperesnek kellett bizonyítania: az alperes a vezetői feladatait a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el; a hitelezők követelésének teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat; ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent.

[24] tanú1, az adós felszámolóbiztosának tanúvallomása alapján bizonyítottanak látta, hogy a felszámoló részére átadott iratanyag nem volt teljes, a beszámolót pedig a 2021. évre nem tették közzé, a tevékenységet lezáró mérleg közzététele is elmaradt, közzététel hiányában pedig azt nem lehetett hitelesnek elfogadni. A felszámolónak tudomása volt arról, hogy a társaságnak több más cégben is van üzletrésze, de az iratanyaggal szerződéseket nem kapott, így nem tudta megvizsgálni, hogy azok érvényesek, jogszerűek-e, ezért nem tartalmaz a cég tulajdonában lévő üzletrészekről információt a felszámolási zárómérleg.

[25] Rámutatott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet abban az időpontban következik be, amelytől a szervezet vezetői előre látták, vagy az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket, mely időpont bizonyítása a felperes kötelezettsége.

[26] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a törvény e rendelkezéséből az következik, hogy a bizonyítási teher akkor fordul meg és terheli az alperest mint vezetőt, ha neki felróhatóan nem tett eleget az ott írt kötelezettségeknek, míg a felróhatóság akkor állapítható meg, amennyiben az alperes volt az ügyvezető abban az időszakban, amikor a mulasztás bekövetkezett. Ebből következően az alperes 2018. június 4.–2021. április 19. napjáig felel az esetlegesen fennálló mulasztásokért, mivel ezen időszak alatt volt a társaság vezetője. Ebből következik az is, hogy a felelősség megállapításánál a törvényben írt összes feltétel vonatkozásában csak ezt az időszakot vizsgálhatja a bíróság.

[27] Aláhúzta: az alperes felelőssége, hogy nem tett eleget a társaság a 2019. évi, 2020. évi, valamint 2021. január 1.–2021. április 19. közötti időszakra vonatkozó beszámoló közzétételi kötelezettségének, továbbá a záróbevallás benyújtási kötelezettségének, így neki kell bizonyítania, hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be

fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. A fizetéseképtelenség azonban ezen időszakban beállt, hiszen ezt a törvényszék a felszámolási eljárásban megállapította a Cstv. 27. § (2) bekezdés c) pontja alapján, mivel az adóssal szemben lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt.

[28] Az elsőfokú bíróság szerint az ügyben a fenti törvényi feltétel fennáll, így az alperesnek kellett bizonyítania, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[29] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. Utalt a kialakult bírósági gyakorlatra, mely szerint, ha az adós iratait a vezető tisztségviselő a felszámolónak nem adta át, a felperes bizonyítási szükséghelyzetben van, melynek következtében azt a tényt, hogy az alperes hitelezői érdeket sértő magatartása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása között fennáll az ok-okozati összefüggés, valónak kell elfogadni.

[30] A törvényszék leszögezte: a felperes elsődleges keresete megalapozott, mivel a társaság felszámolási eljárásában a bejelentett és meg nem térült hitelezői igények összege 14.940.490 forint volt, a felszámolási eljárást azonban egyszerűsített módon befejezték és az adóst megszüntették, mivel a követelésekre fedezet nem állt rendelkezésre. A bizonyítási eljárás eredménye szerint az alperes több törvényi kötelezettségének nem tett eleget: adóbevallás és adófizetés, éves beszámoló közzététel. A felszámolás elrendelését követően nem teljesítette a Cstv. 31. §-ában írt irat- és vagyonátadási, valamint tájékoztatási kötelezettségét, amivel okozati összefüggésben a hitelezők által bejelentett követelések kielégítése megghiúsulhatott. Az iratátadási kötelezettség megszegése miatt a felszámolónak nem volt lehetősége arra, hogy a társaság esetleges követeléseit behajtsa, pénzeszközét és tárgyi eszközeit felmérje.

[31] Hangsúlyozta: az alperes felróható magatartása elzárta a hitelezőket és a felszámolót attól, hogy a cég valós pénzügyi helyzetéről tájékozódni tudjanak és hitelezői igényük esetleg kielégítést nyerjen. Bizonyított, hogy az alperes ügyvezetése alatt a társaság nem tett eleget közzétételi és letétbehelyezési kötelezettségének a 2019., 2020. évi és a 2021. tört évre vonatkozóan, az adóhatóság 2015. január 1. napjától több alkalommal mulasztási bírságot szabott ki a társaságra.

[32] Az ítéletet az alperes támadta fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a felperes valamennyi keresetének elutasítását kérte megalapozatlanság miatt; másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Indítványozta, hogy az ítéltábla kötelezze a felperest valamennyi perköltsége – így az elsőfokú eljárásban bejelentett 1.125.000 forint + áfa és a másodfokú eljárásban felszámított 275.000 forint + áfa ügyvédi munkadíj – megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíjról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján, valamint az általa megfizetett 600.000 forint fellebbezési illeték megtérítésére.

[33] Elsődleges, megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelme körében az ítéltábla anyagi jogi felülbírálatát kérte a Pp. 369. § (3) bekezdés a)-e) pontjaira hivatkozással. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből és a bizonyítékokból téves következtetésre jutott, amikor helyt adott a felperes elsődleges kereseti kérelmének. Az elsőfokú bíróság a peres felek nyilatkozatait, az elsőfokú eljárás iratait, köztük a felek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat, tanúvallomásokat nem megfelelően értékelte, azokból okszerűtlen következtetést vont le, az alperes által becsatolt bizonyítékokat nem kellő súllyal

vette figyelembe. A fellebbezéssel támadott ítélet véleménye szerint ellentétes a kialakult és alkalmazott joggyakorlattal is. Az ítélet indokolása nem tartalmazza azt, hogy az elsőfokú bíróság az alperes jogi érvelését miért nem találta megalapozottnak és álláspontja szerint annak alátámasztására miért nem alkalmasak a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok. Az ítélet indokolása ellentétes a törvényszék vagyoni biztosíték nyújtását elutasító 33.G.42.683/2022/19. számú végzésével.

[34] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében, valamint indokolásában nem állapította meg, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet dátum szerint mely időpontban következett be. Ennek hiányában álláspontja szerint nem határozható meg az sem, hogy mely időponttól kell vizsgálni az alperes azon magatartását, amely a hitelezőket megkárosítja, és nem teljesül a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, mint tényállási elem. Vitatta, hogy a társaság megalakulásától kezdve, de legkésőbb 2013. december 31. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és azt is, hogy ez az állapot a felszámolás kezdő időpontjáig folyamatosan és megszakítás nélkül fennállt; az alperes igazolta, hogy 2019. december 20. napján 381.949 forint túlfizetése volt az adófolyószámlán. A felszámolási eljárásban is csak két hitelező, a felperes és a helyi önkormányzat jelentett be hitelezői igényt. A felszámolónak átadott, de közzé nem tett mérlegben 15.829.000 forint vagyon szerepelt, mely meghaladta a felperes felszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényét. A felszámolóbiztos nyilatkozata szerint az átadott vagyonelem alapján fennállhatott volna az a helyzet, hogy valamennyi hitelezői igényt kielégítik a felszámolás során. Hivatkozott továbbá arra, hogy igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszakértő igazságügyi szakértő 2022. október 19. napján készült szakvéleményében a társaság fenyegető fizetéseképtelensége időpontját 2016. december 16. napjában határozta meg.

[35] Álláspontja szerint a fizetéseképtelenségi helyzet bekövetkeztét követően az alperes vezető tisztségviselői tevékenysége minősítésénél az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes a megválasztását követően maga rendezte az adóhatósággal való kapcsolatát, pótolta és kiegészítette a korábbi ügyvezető hiányosságait. Az adóhatóság hitelezői igénye ugyanis az alperes önbevallását követően keletkezett. Ügyvezetővé választásakor a 65. életévét betöltötte és az ezt követő években semmi olyan tevékenységet nem végzett, amely a hitelezőket megkárosította volna, hiszen a megválasztását követő fél év elteltével, 2019. január 1. napjától érdemi forgalmat már nem bonyolított a társaság.

[36] Hangsúlyozta: ellenkérelmében igazolta, hogy 2019. február 13. napján megbízta a cég3-t az adós társaság kintlévőségeinek behajtásával is annak érdekében, hogy az adósnak likvid vagyona legyen, bevételt érjen el. Kiemelte: 2020-2021. évben a koronavírus okozta világjárvány teljesen ellehetetlenítette a gazdaság normális működését, amely az alperes vezette társaságot is érintette. A vis maior helyzetben az alperes életkora és egészségi állapota miatt nem tudta reorganizálni a társaságot. Az alperes ügyfélszerzés érdekében szórólapos hirdetéssel próbálkozott, valamint jelentős költségsökkentésbe kezdett. Felhívta a körben a Kúria Gfv.VII.30.235/2019. számú, BH2020. 244. számon közzétett határozatát.

[37] Érvelése szerint a felperes elsődleges kereseti kérelme a 18.000.000 forint üzletrész értékesítésére vonatkozóan semmilyen tényállást nem tartalmazott. A felperes ezen tényállítása kizárólag a harmadlagos kereseti kérelmében jelenik meg. A felperes harmadlagos kereseti kérelmében ettől eltérően, 15.679.000 forintban határozta meg a vagyonszőkenés összegét. A tevékenységet lezáró mérlegben az adós társaság nem rendelkezett 18.000.000 forint üzletrésszel, ha rendelkezett volna, azzal a felszámoló tudta volna tulajdonosi jogait gyakorolni.

[38] Hivatkozott a közzé nem tett éves beszámolók kapcsán arra, hogy vezetői tevékenységét az elsőfokú bíróság tévesen értékelte, és a tényállással ellentétesen állapította

meg, hogy nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét. Körültekintően intézkedett, mert kötelezettségének teljesítéséhez szakértő személyt bízott meg. Kiemelte: a per során több bizonyítékkal is alátámasztotta, hogy a felszámolóbiztos nem végezte kellő gondossággal a feladatait. A felszámolóbiztosnak törvényi kötelezettsége lett volna hiánypótlásra felszólítani az alperes meghatalmazottját a Cstv. 31. § (1) bekezdésben foglalt esetleges további iratátadásra, ha az álláspontja szerint nem volt teljes körű. A Kúria Gfv.30.113/2021/4. számú ítéletére utalással aláhúzza, önmagában a beszámolókéészítési, irat- és vagyonátadási kötelezettség nem teljesítése – egyéb feltétel hiányában – nem eredményezheti a vezető tisztségviselő felelősségének a megállapítását. Azt a körülményt, hogy 2015-től az adóhatóság több alkalommal mulasztási bírságot szabott ki a társaságra, teljesen irrelevánsnak tartotta. Állította, ha bírságot szabott ki a felperes, az adós azt megfizette. Az adós adófolyószámláján 2019. december 20. napján többlet mutatkozott. Az alperes 2015. évben még nem volt a társaság ügyvezetője, ezért nem értelmezhető, hogy az erre vonatkozó indokolás miként alapozza meg a vezető tisztségviselői felelősségét.

[39] A vagyoncsökkenés mértéke és az alperes vagyoni felelősségének terjedelme körében vitatta az elsőfokú ítéletben meghatározott 14.940.490 forint összeget. Álláspontja szerint a Cstv. 33/A. §-a szerinti perben az az összeg érvényesíthető a vezető tisztségviselővel szemben, amely a magatartása miatt vagyoncsökkenésként jelentkezik az adós társaságnál. A vagyoncsökkenés a vezető tisztségviselői feladatának nem a hitelezői érdekek figyelembevételével való ellátása következménye. A vagyoncsökkenés összegét a hitelező az elsődleges kereseti kérelmében nem jelölte meg és nem is bizonyította [Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Gfv.X.30.047/2011/3., Győri Ítéltábla Gf.V.20.405/2012/8.].

[40] Másodlagos – az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló – fellebbezési kérelmében a Pp. 237. § (2), (4) és (5) bekezdései [Anyagi pervezetés], a 268. § (1) bekezdése [A bizonyítás alkalmas eszközei], a 279. § (1) bekezdése [A bizonyítás eredményének mérlegelése], a 342. §-ának [Érdemi döntés korlátai], a 346. § (4)-(5) bekezdései [Indokolási kötelezettség] szabályainak megsértésére hivatkozott, melyek a per érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértésnek minősülnek. Előadta, hogy az anyagi pervezetés körében bizonyítási szükséghelyzet megállapítása nem történt a felperes javára (az alperes terhére), ezáltal sérültek az alperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogai, továbbá a Pp. 237. § (2) és (4) bekezdése alapján ilyen tájékoztatást az alperes az elsőfokú bíróságtól nem kapott. Kifejtette, hogy a felperes elsődleges kereseti kérelme a 18.000.000 forint üzletrésztérítésre vonatkozóan semmilyen tényállítást sem tartalmazott, a felperes ezen tényállításai kizárólag a harmadlagos kereseti kérelmében jelennek meg. Az elsőfokú ítélet a harmadlagos kereseti kérelem körében előadott ezen tényállítási elemet az elsődleges kereseti kérelemnél szerepelteti, ezzel az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 237. § (5) bekezdését és a Pp. 342. §-át.

[41] A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen az ítélet helybenhagyását indítványozta. Másodlagosan – amennyiben az ítéltábla a támadott ítélet helybenhagyására nem lát lehetőséget – kérte, hogy állapítsa meg az alperes felelősségét, tekintettel arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal 50.816.000 forint összegben csökkentette a társaság vagyonát. Harmadlagosan kérte, hogy állapítsa meg az alperes felelősségét, tekintettel arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal 15.679.000 forint összegben csökkentette a társaság vagyonát. Kérte továbbá, hogy kötelezze a másodfokú bíróság az alperest az első- és másodfokú perköltsége megfizetésére a

bíróági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és 3. § (5) bekezdése alapján. Perköltségének összegét 90.000 forint kamarai jogtanácsosi munkadíjban jelölte meg.

[42] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet körében az alperes érvelését nem tartotta helytállónak. A társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét érintően fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadottakat. Kifejtette: a 2013. évi közzétett beszámoló adatai alapján megállapítható, hogy a társaság összesen 545.000 forint értékű forgóeszközzel rendelkezett, amelyből 205.000 forint pénzeszköz volt, szemben 4.836.000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel. A társaság mérlegadataiból kitűnt, hogy a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek aránya 2013. óta nem fordult meg, tehát a társaság a tartozásait a likvid vagyonából nem volt képes kiegyenlíteni. A mérlegadatok igazolják, hogy a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2013. december 31. napjától folyamatosan fennállt, és arról a volt ügyvezetőnek is tudomással kellett rendelkeznie. Rámutatott: az alperes ugyan csak 2018. június 4. napjától volt vezető tisztségviselője a társaságnak, azonban alapítóként, egyedüli tulajdonosként alakulástól kezdve rálátása volt a társaság működésére, vagyoni helyzetére, hiszen az éves beszámolókat ő fogadta el. Így az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy a társaság fenyegető fizetéseképtelenségéről csak később szerzett tudomást.

[43] Kiemelte, igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszaktól a szakvéleményben írt megállapításokat is az ún. mérlegmódszer alkalmazásával, azaz csak és kizárólag a társaság ezen időszakban benyújtott beszámolóiban foglalt adatok alapján tette. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának meghatározásában az időbeli eltérést az okozza, hogy az igazságügyi könyvszakértő a felszámolás közzétételének időpontjától (2021. április 18.) számítottan elévülési időn belül vizsgálta, illetve vizsgálhatta az adózó társaság likviditását, mely a 2016-2021. évek közötti időszakot jelentette (a könyvszakértői vélemény 5. oldala). Így értelemszerűen a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát a 2016. előtti időszakra nem is vizsgálhatta. Ez azonban nem zárja ki, hogy a szakértő által is alkalmazott módszerrel ne lenne megállapítható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már 2013. december 31. napjától. Az alperes által benyújtott szakvélemény alátámasztja azon felperesi állítást, amely szerint a társaság likviditási nehézségei már az alperes ügyvezetési időszakát megelőzően is fennálltak, az alperes azonban – ezen a helyzeten tovább rontva – a társaság kötelezettségeit tovább növelte: a társaság 2018. november-december folyamán a kapcsolt vállalkozásaiban szerzett részesedéseivel összefüggésben 9.618.000 forint veszteséget szenvedett el. A szakértői véleményben foglaltak szerint ezen befektetések miatt „a társaság válságos helyzete tovább mélyült”, „a társaság 2017-től üzemi szinten is veszteségesen működött”, majd „a veszteséges gazdálkodással a Kft. felélte a saját tőkéjét”.

[44] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az alperes által folytatott vezetői tevékenység körében előadta, hogy az alperes utólag, az ellenőrzés hatására valóban bevallotta a korábban bevallani elmulasztott adót, de az elsőfokú eljárásban igazolta a felperes, hogy ebből az adós semmit nem fizetett meg, ezért nem mondható, hogy a társaság rendezte az adókötelezettségeit.

[45] Az alperes eljárási kifogásaival összefüggésben – a harmadlagos kereseti kérelme körében – kiemelte, az alperes 18.000.000 forint készpénzbevételre tett szert azzal, hogy leányvállalatait értékesítette. Az is tény, hogy a megszerzett bevétel további sorsáról információ nem áll rendelkezésre. Az alperes az elsőfokú eljárásban nem igazolta, hogy e készpénzt a hitelezők érdekében használta fel, viszont az megállapítható, hogy a felszámolás közzétételét követően a felszámolóbiztos részére nem adta át. Ebből következően az alperes a 2018. évben kimutatott eszközöket nem a hitelezők érdekében használta fel, a vagyonnal nem számolt el, így a vagyonsökkenés ténye a 2021. évre elkészített, de közzé nem tett

beszámolóban a Befektetett pénzügyi eszközök soron feltüntetett 15.679.000 forint összegben megállapítható. Hivatkozott arra, az alperesi állítás szerint a tevékenységet lezáró mérlegben a társaság 18.000.000 forint üzletrésszel nem rendelkezett, de ha rendelkezett volna, azokkal a felszámolóbiztos tudott volna rendelkezni és tulajdonosi jogokat gyakorolni. A harmadlagos kereseti kérelme erre irányult, melyre az alperes semmilyen tényállítást nem tett.

[46] Az alperes vezetői tevékenységének minősítése körében a közzé nem tett éves beszámoló kapcsán hangsúlyozta, hogy az alperes a tényekkel ellentétesen állítja, hogy a Cstv. 31. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett. A Cstv. 31. § (1) bekezdése egyértelműen meghatározza, hogy a felszámolás közzétételét követően a vezető tisztségviselőnek mi a feladata, a felszámolóbiztos pedig nem köteles hiánypótlásra felhívni a volt ügyvezetőt.

[47] A vagyonsökkenés mértéke, az alperes vagyoni felelősségének terjedelme körében a Kúria Gfv.VII.30.188/2020/4. és a Gfv.VII.30.419/2020/4. számú döntéseire hivatkozással kiemelte: a záróbeszámoló közzétételéről az alperes nem gondoskodott, a beszámolót a felszámolás lezárásakor sem a felszámoló, sem a törvényszék nem tekintette hiteles dokumentumnak. Mégis, a beszámoló adattartalmából való esetleges kiindulás esetén megállapítható, hogy az alperes még a felszámolás kezdő napja előtti nappal is kimutatott a társaság vagyónaként 15.679.000 forint befektetett pénzügyi eszközt, valamint 150.000 forint pénzeszközt. Utóbbi pénzeszközt céltartalékként átadta a felszámoló részére, azonban a befektetett pénzügyi eszközről semmilyen dokumentum, nyilatkozat nem lelhető fel a rendelkezésre álló iratanyagban, és arról mint átadott vagyonról a felszámoló sem tesz említést. A záróbeszámolóban kimutatott értékből megállapítható, hogy teljes fedezetet nyújthatott volna az összes hitelezői igényre. „Az alperes nem igazolta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésével csődvagyonná vált – a perben vizsgált hitelezői igény kielégítésére nagyságrendje szerint alkalmas – adósi eszközök rendeltetésszerű, a hitelezői érdekek figyelembevételével történt felhasználását.” Ebből következően az alperes felelőssége a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásában megállapítható.

[48] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló tényekből és bizonyítékokból, a felek által tett nyilatkozatokból, a Pp. 279. §-a alapján megfelelően és okszerűen vont le azt a következtetést, hogy az alperes mint az adós gazdálkodó szervezet volt ügyvezetője, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 14.940.490 forint összegben megghiúsulhat.

[49] A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

[50] Az elsőfokú bíróság a tényállást az elsődleges kereseti kérelem körében alapvetően helyesen állapította meg, abból azonban téves jogi következtetésre jutott.

[51] Az ítéltábla mindenekelőtt aláhúzza: nem ért egyet azzal a fellebbezési érveléssel, hogy az elsőfokú bíróságnak a tényállás körében meg kellett volna állapítania, hogy az adós konkrétan mikor – mely dátum szerinti időpontban – került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe.

[52] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése úgy rendelkezik: amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonatadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[53] Ha azt az alperes vitatta is, hogy a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségeinek ne tett volna eleget, az kétségtelen, hogy a vezetői tisztsége időtartamára eső 2019. évre vonatkozóan nem tett közzé éves beszámolót, még késedelmesen sem. Ugyanakkor a Fővárosi Törvényszék 11.Fpk.ügyszám2 számú, az adós felszámolási eljárást befejező számú végzése rögzíti, hogy a felszámoló zárójelentése szerint az alperes nem tett eleget maradéktalanul a Cstv. 31. §-a által előírt kötelezettségeinek.

[54] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében tehát mindenképpen az alperesnek kellett bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet (vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette).

[55] Az adós helyzete a 2017. évre vonatkozóan közzétett éves beszámolója szerint 2017. december 31. napján azt mutatta, hogy 27.464 eFt forgóeszközzel szemben 121.198 eFt kötelezettség állt. E beszámoló kiegészítő melléklete 3.4 Likviditás és fizetőképesség című részében írtak értelmében az adós likviditási gyorsrátája 0,21 volt, azzal a megjegyzéssel, hogy „A gazdálkodás rövid távú finanszírozása nem megfelelően biztosított”. Az adós összes eszközén belül a rövid távú likviditást befolyásoló eszközök aránya 20,4% volt. Az adós hosszú távú likviditása gyengült; a kintlévőségek realizálásával a kötelezettségek 16,5%-a volt teljesíthető; a fordulónapon a likvid eszközök (követelések, értékpapírok, pénzeszközök) 21,2%-ban fedezték a kötelezettségeket.

[56] Az adós utoljára – 2018. évre vonatkozóan, az alperes vezetése alatt – közzétett éves beszámolója pedig azt mutatja, hogy az adós 2018. december 31. napján rendelkezésre állt 23.045 eFt értékű forgóeszközzel szemben – amelyből csupán 1.134 eFt volt a pénzeszköz – 56.301 eFt rövid lejáratú kötelezettség állt. E beszámoló kiegészítő mellékletének 3.4. Likviditás és fizetőképesség című fejezete szerint az adós likviditási gyorsrátája a tárgyévben 0,36%, a rövid távú likviditást befolyásoló eszközök aránya 39,5%, a hosszú távú likviditási rátája 0,41% volt; a kintlévőségek realizálásával a kötelezettségeinek mindössze 33,8%-a volt teljesíthető; a likvid eszközök a fordulónapon csupán 35,8%-ban fedezték a kötelezettségeit.

[57] Az alperes maga csatolta igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszakértő1 igazságügyi könyvszakértő, adó- és járulékszakértő büntetőügyben készült véleményét, melyben az a szakértői megállapítás született, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel való fenyegetettsége 2016. december 31. napjától fennállt.

[58] Az alperes a fentiekkel szemben csupán állította, de nem bizonyította, hogy a vezetése alatt a társaság nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, az pedig a közhiteles és nyilvános cégjegyzék adataival bizonyított, hogy az alperes 2018. június 6. napjától volt az adós ügyvezetője. Ez – az alperes ügyvezetői tisztségének kezdőnapja – tehát az nap, amely a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alkalmazásában az alperes vonatkozásában figyelembe jön, mint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követő az az időpont, amelytől kezdve az alperesnek a vezetői feladatait a hitelezők érdekeinek figyelembevételével kellett ellátnia.

[59] Annak tehát a perben nincs jelentősége, hogy az adós az alperes vezetői tisztségének elfoglalását megelőző időszakban pontosan mikor (mely naptári napon) került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, azt pedig a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt, a jelen ügyben az előbbieken részletezettek szerint érvényesülő, bizonyítási szabály ellenére az alperes nem bizonyította, hogy az adós a vezetése alatt, így annak kezdetekor, 2018. június 6. napján sem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben. Ez azt is jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem hibázott, amikor nem tett külön ténymegállapítást arról, hogy az adós mikor került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, mert az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését illetően a perben csak annak volt relevanciája, hogy ez az alperes vezetői tisztsége alatt, azaz 2018. június 6. napjától fennállt-e.

[60] Az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a felperes elsődleges keresete tárgyában hozott döntésével a következők miatt nem ért egyet.

[61] A felperes az elsődleges keresetét a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra alapította, amelynek alapján a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adósnál vezetői tevékenységet ellátó személy felelősségét akkor állapítja meg a bíróság, ha vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látja el és – ezzel összefüggésben – a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése (a vagyonsökkenéshez képest) más okból megghiúsulhat.

[62] Keresetlevelében a felperes arra hivatkozott, hogy az alperes nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdésében előírt irat- és vagyonátadási, valamint beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettségének – ezt az érvelését a törvényszék is elfogadta –, ezért az alperes hitelezői érdeket sértő, hitelezői veszteséget eredményező, jogsértő magatartása vélelmezetten megállapítható, azaz a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében megfogalmazott bizonyítási szabály alkalmazandó. Az (1) bekezdésének második fordulataiban szereplő más okként egyrészt a bizonyítási érdek átfordulását megalapozó tényeket jelölte meg, továbbá az (1) bekezdést megalapozó más okként hivatkozott arra, hogy az alperes nem megfelelően működtette a társaságot, nem tett eleget adóbevallási, adófizetési kötelezettségének, az adós társaság munkavállalói után az adót és a járulékot jóval az esedékességet követően vallotta be, valamint az önrevízióval helyesbített járulékbevallás után keletkezett adót nem fizette meg.

[63] A Fővárosi Ítéltábla a Cstv. 2017. július 1-jei módosítása kapcsán már több eseti döntésében rávilágított a következőkre:

[64] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése rögzíti azokat a tényállási elemeket, amelyek megvalósulása esetén a felszámolás alá került adós vezető tisztségviselőjének felelősége megállapítható az adós vagyonában bekövetkezett csökkenés, illetve a hitelezői követelések teljes kielégítésének ettől különböző, más okra visszavezethető megghiúsulása esetén. E törvényhely (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem, vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá

tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.”

[65] E rendelkezések összevetéséből az a következtetés vonható le, hogy az alperes felelősségének megállapítására akkor kerülhet sor, ha a felperes a keresetlevelében az (1) bekezdésben rögzített törvényi tényállásnak megfelelő történeti tényelődást tesz, és azt a rá vonatkozó bizonyítási szabályok szerint bizonyítja. Az (5) bekezdésben rögzített rendelkezés – annak szövegezése alapján – csupán bizonyítási kötelezettséget áthárító szabály, amely azt tartalmazza, hogy amennyiben a felperes igazolja az alperes terhére róható, az iratátadással, illetőleg a mérleg leadásával kapcsolatos kötelezettség elmulasztását, mentesül a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének bizonyítási kötelezettsége alól. Emellett e bekezdés tartalmazza azt is, hogy szintén a vezetőnek kell bizonyítani azt, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ellenbizonyításnak, kimentésnek azonban akkor lehet helye, ha a felperes előadja azokat az említett bizonyítási szabállyal nem érintett tényállításait, amelyeket az általa megjelölt felelősségi tényállás elemeként a jogszabály megkíván. Ez az adott esetben – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapított kereset esetén – az a vezetői magatartással okozati összefüggésben álló más ok, amely a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését, vagyonsökkenés előidézése nélkül meghiúsíthatja.

[66] A jogalkotó az (5) bekezdésben nem speciális felelősségi tényállást hozott létre, hanem bizonyítási szabályt.

[67] Amennyiben tehát a vezető felelősségének megállapítását amiatt kéri a felperes, mert a vezető tisztségviselő a felperes részéről bizonyításra nem szoruló magatartásával okozati összefüggésben az adós vagyonában csökkenés következett be, meg kell jelölnie az állított vagyonsökkenést és annak mértékét. Ha azonban, – mint a jelen perben az elsődleges kereseti kérelemnél – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapítja keresetét, a keresetlevelben meg kell jelölni azt a más okot, amely a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének a meghiúsulását eredményezheti.

[68] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdéséhez fűzött jogszabályi indokolás úgy foglal állást, hogy „ebben az esetben nem tényállási elem a vagyonsökkenés, illetve a vezető mulasztása és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés.” A bíróságoknak azonban a jogszabályok alapján kell a jogvitákat elbírálniuk; a törvényjavaslathoz fűzött indokolás (amely maga nem jogforrás) csupán a jogszabály értelmezést segítheti, ha annak értelme nem kellően világos; az adott esetben azonban a jogszabály egyértelműen fogalmaz, s a felelősségi tényállás elemeinek előadására vonatkozó kötelezettség összhangban áll az alkalmazandó perjogi szabályokkal is. Jelen esetben az indokolás a jogszabály szövegével nem összeegyeztethető, hiszen a jogalkotó a mulasztás esetére nem alkotott önálló felelősségi tényállást, csak a meglévő tényállásokhoz kapcsolódó bizonyítási szabályt. Egyébként, a törvényjavaslat indokolása csak a törvényi tényállás első fordulatáról (vagyonsökkenés) szól, az elsődleges keresetnek pedig nem ez a jogalapja.

[69] A bíróságnak a felperes vagyonsökkenéstől különböző, más okra alapított elsődleges kereseti kérelme elbírálásakor arról kellett döntenie, hogy a felperes az általa jogalapként megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezés („a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat”) alapján az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket, azaz a „más okot” előadta és bizonyította-e, illetve az a tényállítás, amit előadott és bizonyított, más oknak minősül-e.

[70] A jogalkotó a más ok mibenlétét pontosan nem határozta meg, csak annyi bizonyos, hogy ennek esetén a hitelezők kielégítése a vagyonsökkenéshez képest más, olyan módon hiúsul meg, hogy az nem jár a felszámolási vagyon csökkenésével.

[71] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott vezetői felelősség kártérítési jellegű, a kártérítési felelősség elemeit viseli magán amiatt és annyiban, hogy – deliktuális alapon, többlettényállási elem megvalósulásával – a társasági jogban főszabály szerint érvényesülő (korlátozott vagy kizárt) felelősség áttörését jelenti. A Cstv. 33/A. §-a az adós társaságot terhelő anyagi felelősség vezető tisztségviselőre való átvitelének lehetőségét teremtette meg, amely a vezetőt az adóssal szemben a felszámolási eljárásban érvényesített, kielégítetlenül maradt követelések megfizetéséért teszi deliktuális alapon (magatartása és ennek következménye alapján) felelőssé az ellene pert indító hitelezőkkel szemben. A vezető tisztségviselő felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján annyiban korlátozott, hogy csak a nyilvántartásba vett hitelezői igények kielégítetlen részére, mint tényleges kárra vonatkozik.

[72] A kártérítési felelősség lényeges eleme a károkozó magatartás és a lehetséges, valószínű kár („a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat”) közötti okozati összefüggés. A vezető tisztségviselő magatartása kizárólag akkor vezet felelősségének megállapításához, ha az felróható (a hitelezői érdekeket sérti) és az adós vagyonának csökkenését vagy más okból eredményezi a hitelezői követelések teljes kielégítésének a megghiúsítását. A törvényi tényállásnak megfelelően (...azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el) csakis az a magatartás eredményezheti a felelősség megállapítását, amelyet az alperes az adós vezetőjeként, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott időintervallumban tanúsít. A Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint ugyanis a felszámolás kezdő időpontját követően az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek elmulasztásának a Cstv.-ben önálló szankciói vannak (Cstv. 31. §).

[73] A Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban szereplő kötelezettségeket a felszámolás kezdő időpontját követő 15, illetve 30 napon belül kell teljesítenie az adós vezetőjének. Mivel a vezető e kötelezettségét nem a felelősségi tényállásban meghatározott időszakban köteles teljesíteni, hanem akkor, amikor az adós vagyona feletti kezelési és rendelkezési joga már megszűnt, ennek elmulasztása nem eredményezheti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti felelősség megállapítását, hiszen a vezető azért a magatartásért felel, amelyet még az adós vagyonával rendelkezni jogosult vezetőként tanúsított (a bizonyítási szabály is erre az időszakra vonatkozik). Ezért e mulasztás nem hozható okozati összefüggésbe azzal, hogy a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése a vagyonsökkenés miatt, vagy más okból megghiúsulhat.

[74] A Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában írtak elmulasztásának tényén alapul a felek bizonyítási érdekének megfordulása [33/A. § (5) bekezdés], azaz emiatt válik „vélelmezetté” a vezető hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartása a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően. Az e magatartással okozati viszonyban álló tény („más ok”) azonban ugyanazon törvényi tényálláson belül nem lehet azonos azzal a ténnyel (mulasztás), amely miatt az említett magatartás „vélelmezendő”. Azon kívül, hogy így a magatartás „vélelmezettségének” oka azonos lenne a „vélelmezett” magatartás okozatával, ez az eljárás a 33/A. § (5) bekezdésének sem felelne meg, amely csak

a vezetői magatartás tekintetében fordítja meg a bizonyítási érdeket, az ahhoz kapcsolódó okozatot illetően azonban nem rendelkezik így.

[75] Az éves beszámoló letétbehelyezésének és közzétételének nem teljesítése ugyancsak a bizonyítási érdek megfordulását megalapozó körülmény, nem pedig a hitelezői követelések teljes kielégítése meghiúsulásának lehetőségével ok-okozati összefüggésben álló más ok.

[76] A felperes által az elsődleges kereseti kérelme ténybeli alapjául az alperes irat- és vagyonátadási, valamint éves beszámoló letétbehelyezési és közzétételi kötelezettsége elmulasztásán túlmenően megjelölt, további alperesi magatartások sem voltak „más okként” elfogadhatók. A vagyonátadási kötelezettség elmulasztását, mint vezetői magatartást illetően még az is kiemelendő, hogy ez esetlegesen vagyonsökkenés, nem pedig „más ok” lehet.

[77] Az adó- és járulékbevallási, illetve befizetési kötelezettség elmulasztásában megnyilvánuló alperesi magatartás és a hitelezői követelések meghiúsulása között nem fedezhető fel ok-okozati összefüggés, illet a felperes sem vezetett le, csupán állítást tett erre vonatkozóan. Az, hogy egy gazdálkodó szervezet a felszámolás alá kerülését megelőzően adó-, illetve járulékbevallási mulasztásba esik, illetve valamely lejárt fizetési kötelezettségét nem teljesíti, nem jelenti, hogy a vezetője ezekkel kapcsolatos magatartása következtében hiúsulhat meg a gazdálkodó szervezet felszámolásában a hitelezői igények teljes kielégítése.

[78] Az alperes helytállóan hozta fel a fellebbezésében, hogy a felperes csupán a harmadlagos kereseti kérelme körében hivatkozott arra, miszerint az adós üzletrészeinek értékesítéséből származó összesen 18.000.000 forinttal az alperes nem számolt el, ehhez képest az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelem tárgyában hozott döntését ezzel a körülménnyel is indokolta.

[79] Az ítéltábla ennek kapcsán kiemeli, hogy e 18.000.000 forinttal összefüggésben állított alperesi magatartás (az ezen összeggel történő elszámolás hiánya) egyébként is adósi vagyonsökkenést, nem pedig a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítését meghiúsító – a vagyonsökkenéstől eltérő – más okot valószínűsíthet meg.

[80] A kifejtettek szerint a felperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra alapított elsődleges keresete alaptalan.

[81] Az alperes a másodlagos – hatályon kívül helyezésre irányuló – fellebbezési kérelme körébe vonható eljárási szabálysértésként a jogorvoslati kérelmében a Pp. 237. §-át, 346. § (4)–(5) bekezdését, 268. §-át és 279. §-át jelölte meg.

[82] Az ítéltábla nem látta megállapíthatónak ezen eljárási szabályoknak az ügy érdemi eldöntésére kiható megsértését és egyéb eljárási szabály megsértését sem észlelte, így nem találta alaposnak az alperesnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti jogorvoslati kérelmét (Pp. 381. §).

[83] Az ítéltábla e körben külön is kitér arra, hogy az alperes fellebbezési hivatkozásával szemben, az elsőfokú bíróság kifejezetten leszögezte az ítélete 9. oldal [1]

bekezdésében, hogy megítélése szerint nem volt szükség a bizonyítási szükséghelyzet Pp. 265. §-ában lefektetett szabályainak alkalmazására.

[84] Rámutat továbbá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg az indokolási kötelezettségét azzal, hogy nem adta magyarázatát az ítélete szerinti 14.940.490 forint „vagyoncsökkenés mértékének”, mert az alperes felelősségét nem vagyoncsökkenés miatt állapította meg (az elsődleges felperesi kereseti kérelem a fentiek szerint nem is erre irányult).

[85] A felperes a kereseteit eshetőlegesen, nem pedig valódi tárgyi keresethalmazatként terjesztette elő.

[86] Másodlagos keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal 50.816.000 forint összegben csökkentette a társaság vagyonát.

[87] Harmadlagosan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg az alperes felelősségét amiatt, hogy 15.679.000 forinttal csökkentette a társaság vagyonát, mivel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el.

[88] Az elsőfokú bíróság – mivel az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adott – a felperes másodlagos – 50.816.000 forint vagyoncsökkenésre – és harmadlagos – 13.055.542 forint vagyoncsökkenésre - alapított keresetét érdemben nem vizsgálta.

[89] A Pp. 341. § (2) bekezdése alapján a bíróság egyes kereseti kérelmek felől vagy a kereseti kérelemnek önállóan elbírálható egyes részei felől részítélettel is határozhat, ha a többi kérelem vagy kérelemrész, illetve a beszámítás eldöntése végett további tárgyalásra van szükség. A részítélet a később hozott ítélettel a beszámításra, illetve a viszontkeresetre vonatkozó tárgyalás eredményéhez képest hatályon kívül helyezhető, hatályában fenntartható vagy megfelelően megváltoztatható. A (3) bekezdés értelmében a bíróság a látszólagos halmazatban álló kereset vagy keresetek elutasításáról részítélettel is határozhat, ha a halmazatban álló más kereset vonatkozásában további tárgyalására van szükség. A további kereset vonatkozásában a tárgyalás csak a részítélet jogerőre emelkedése után folytatható.

[90] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságétól a fentiekben kifejtett eltérő jogi álláspontja miatt, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes elsődleges kereseti kérelmét elbíráló részítéletnek tekintette és azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatva, a felperes elsődleges kereseti kérelmét elutasította.

[91] Az elsőfokú bíróságnak az eljárást a másodlagos kereseti kérelem elbírálásával kell folytatnia, majd annak megalapozottságától függően a harmadlagos kereseti kérelmet vizsgálnia.

[92] A felperes kereseti kérelmei egymással eshetőlegesen viszonyban álltak, vagyis látszólagos tárgyi keresethalmazatot képeztek, így arra figyelemmel, hogy az ítéltábla az elsődleges kereseti kérelmet nem találta alaposnak, a pernyertesség-perveszteség aránya a másodlagos – illetve szükség esetén a harmadlagos – kereseti kérelem érdemi elbírálását követően lesz megállapítható, vagyis jelenleg nem állnak fenn a perköltség minden eleméről való döntés feltételei, ezért az ítéltábla a Pp. 383. § (5) bekezdése alapján mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből az elsőfokú perköltség és illeték viseléséről szóló rendelkezést, erről az elsőfokú bíróságnak kell az eljárást befejező határozatában döntenie.

[93] Az elsődleges kereset körében a felek – a felperes esetében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján megállapított 90.000 forint kamarai jogtanácsosi munkadíjból, az alperes tekintetében pedig a 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, egyben a 4/A. § (1) bekezdését is figyelembevéve, általános forgalmi adóval együtt meghatározott 349.250 forint ügyvédi munkadíjból álló – másodfokú részperköltségét és a feljegyzendő 48.000 forint fellebbezési illetéket, az ítéltábla csupán megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell majd határoznia az eljárást befejező határozatában, a felek pernyertességének arányában.

[94] Az ítéltábla észlelte, hogy az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jogos perben szükségtelenül fizetett meg az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése értelmében a Fővárosi Törvényszék Magyar Államkincstárnál vezetett illetékbevételei számlájára 600.000 forint fellebbezési eljárási illetéket. Ezért az elsőfokú bíróságnak a 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet 7. § (1) bekezdése alapján, átirattal meg kell keresnie az állami adóhatóságot az alperes részére – 600.000 forint fellebbezési eljárási illeték – visszatérítése érdekében [Itv. 80. § (1) bekezdés f) pont].

Budapest, 2025. május 29.

Dr. Rápolti Barbara s. k.
a tanács elnöke

Dr. Pesti Zsuzsanna s. k.
előadó bíró

Dr. Balázs Ildikó s. k.
bíró

